

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Rättvisande bild av spelarrättigheter

– En studie om spelarrättigheter i finansiella rapporter

Magisteruppsats i företagsekonomi
Externredovisning
Vårterminen 2018
Handledare: Kristina Jonäll
Författare: Elias Casut
Naramsin Zhaco

Förord

Vi vill börja med att tacka samtliga respondenter som tagit sig tid att dela med sig av sina kunskaper och åsikter, Er medverkan har möjliggjort studien. Ett stort tack riktas även till vår handledare Kristna Jonäll och våra opponenter som hjälpt oss med vägledning och goda råd. Slutligen vill vi även tacka varandra samt nära och kära för stöttning under uppsatsskrivandet.

Göteborg juni 2018

Elias Casut

NaramsinZhaco

Sammanfattning

Magisteruppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, externredovisning, VT 2018

Författare: Elias Casut och Naramsin Zhaco

Handledare: Kristina Jonäll

Titel: Rättvisande bild av spelarrättigheter – En studie om spelarrättigheter i finansiella rapporter

Bakgrund och problemdiskussion: Dagens fotboll har numera blivit mycket mer än bara en sport. Det är idag en viktig ekonomisk marknad som lockar allt fler investerare och anhängare världen över, vilket lett till att högre krav ställs på klubbars redovisning. Tidigare har fotbollsklubbar vanligtvis kostnadsfört spelarförvärv direkt. I dagsläget tillåter Svenska Fotbollsförbundet klubbar att kostnadsföra spelare eller aktivera dessa i balansräkningen. Förbundet anser att aktivering leder till en bättre matchning av kostnader och intäkter för en spelare. Dock kan det diskuteras vilka kostnader som ska ingå i det aktiverade värdet.

Syfte: Målet med studien är att granska varför allsvenska klubbar redovisar spelarförvärv på olika sätt. Därtill avses att undersöka om revisorer upplever att existerande regler för redovisning av fotbollsspelare ger en rättvisande bild samt om eventuella ändringar hade främjat en mer rättvisande bild.

Metod: Uppsatsen baseras på intervjuer gjorda med representanter från allsvenska fotbollsklubbar, Svenska Fotbollsförbundets ekonomichef och revisorer som har eller har haft allsvenska klubbar som uppdragsgivare. Analysen av empirin har till stor del utgått ifrån kopplingar och avvikelser från teorier och befintliga regelverk och rekommendationer. Dessutom har respondenternas svar och resonemang kring studiens ämne jämförts.

Slutsats och diskussion: Att fotbollsklubbar väljer att redovisa spelarrättigheter olika beror till stor del av att de har skilda syner på vad som är rättvisande bild. Således kostnadsförs spelarrättigheter direkt för att tillämpa en mer försiktig redovisning alternativt att aktivering sker då det ger ett mer korrekt återgivande. Däremot ser revisorer att aktivering av spelarförvärv är den metod som bäst ger en rättvisande bild. Utöver det presenterar revisorer ett antal förslag på ändringar i Svenska Fotbollsförbundets regelverk som kan leda till en bättre avspeglning av klubbars tillgångar.

Nyckelord: SvFF, Elitlicensen, RR 15, IAS 38, immateriella tillgångar, Allsvenskan, rättvisande bild, spelarrättigheter, kostnadsföra, aktivera

Innehåll

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Problemdiskussion.....	2
1.3 Syfte.....	4
1.4 Central begrepp och förkortningar.....	4
2. Metod	5
2.1 Val av ämne.....	5
2.2 Informationssökning.....	5
2.3 Urval av respondenter.....	6
2.4 Intervjuer.....	7
2.5 Analys av data.....	7
2.6 Metodkritik.....	8
3. Teoretisk referensram	9
3.1 Svenska Fotbollsförbundet - Elitlicens.....	9
3.1.1 Sign-on-fee.....	10
3.1.2 Utbildningsersättning och solidaritetsersättning.....	10
3.2 Rättvisande bild.....	11
3.3 Kvalitativa egenskaper i redovisning.....	11
3.3.1 Jämförbarhet.....	12
3.4 Immateriella tillgångar – RR 15.....	12
3.5 Immateriella tillgångar – IAS 38.....	13
3.6 Avskrivning av immateriella tillgångar.....	14
3.7 Nedskrivning av immateriella tillgångar.....	14
3.8 Uppskrivning av immateriella tillgångar.....	15
4. Empiri	16
4.1 Svenska Fotbollsförbundet – Kjell Sahlström.....	16
4.2 Östersunds FK.....	17
4.3 BK Häcken.....	19
4.4 Djurgårdens IF.....	20
4.5 Revisorers syn.....	22
5. Analys	25
5.1 Fotbollsspelare i finansiella rapporter.....	25
5.1.1 Redovisningsmetod.....	25

5.1.2 Anskaffningsvärde	25
5.1.3 Sign-on	26
5.1.4 Egna produkter och kontraktslösa	26
5.1.5 Avskrivningar	27
5.1.6 Uppskrivning och nedskrivning	27
5.2 Redovisningens kvalitativa egenskaper och rättvisande bild	28
5.2.1 Rättvisande bild	28
5.2.2 Jämförbarhet	29
6. Slutsats	30
6.1 Egna reflektioner	32
6.2 Förslag på vidare studier	33
Källor	34
Bilaga 1 - Intervjufrågor	36
Bilaga 2 – Elitlicenssekonomkriterier	38

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Dagens fotboll har numera blivit mycket mer än bara en sport, det är idag en viktig ekonomisk marknad som lockar allt fler investerare och anhängare världen över. Det europeiska fotbollsorganet (UEFA) har sedan tidigare tagit fram ett regelverk, Financial Fair Play (FFP), som de ständigt utvecklar och förbättrar med ambitionen att locka allt fler nya investerare och förvissa om ekonomisk stabilitet i fotbollsklubbarna (Gazzola & Amelio, 2016). De totala intäkterna från världens tjugo största klubbar steg 2016/2017 med ytterligare sex procent efter fjolårets rekordår till hissnade åtta miljarder euro. De tre klubbarna i topp Manchester United, Real Madrid och FC Barcelona stod tillsammans för två miljarder (Deloitte, 2018). De trettio största europeiska klubbarna har haft en genomsnittlig tillväxt årligen på sex procent mellan åren 2004 till 2013 enligt en studie gjord av Rohde och Breuer (2016). Det blir särskilt beaktningsvärt med tanke på den stora finanskris som varade mellan 2007-2009.

I fotbollsklubbar är det, som i andra kunskapsbaserade organisationer, personalen som är den mest värdefulla och viktiga tillgången. Klassificeringen samt värdering av immateriella tillgångar är ofta svår och generellt aktiveras inte humankapital i balansräkningen (Yasar et al., 2015). Det finns många faktorer som påverkar värdet på en spelare vid en förhandling om övergång som inte är prestationsrelaterade såsom marknadsvärde och popularitet. David Beckham var ett lysande exempel på detta då han bidrog med bland annat ökad tröjförsäljning och högre sponsorintäkter för de klubbar han representerade (Kiefer, 2014).

Den uttalade ekonomiska tillväxten bidrog till att UEFA framförde krav på att varje medlemsförbund ska säkerställa att klubbarna i de inhemska ligorna har en långsiktig ekonomisk utveckling och stabilitet. Vilket resulterade i att Svenska Fotbollsförbundet 2002 införde ett regelverk för sina elitklubbar, den numera kända Elitlicensen. I detta regelverk anges det olika krav som fotbollsklubbarna måste uppfylla för att erhålla elitlicensering. Dessa krav är främst av ekonomisk karaktär. Ett exempel på dessa krav är att en klubb inte får redovisa ett negativt eget kapital per 31 december i årsbokslutet. Skulle så ske måste en handlingsplan för hur positivt eget kapital ska uppnås under kommande år godkännas av Licensnämnden för att klubben ska få sin elitlicens för nästkommande säsong. Detta innebär

att en hälsosam ekonomi är avgörande för att en klubb ska få utöva sin verksamhet på elitnivå (SvFF, 2017).

I och med den ständigt växande ekonomiska faktorn i professionell fotboll samt Svenska Fotbollsförbundets regelverk har kraven på klubbarnas redovisning ökat. Då fotbollsspelare idag ofta värderas till miljonbelopp påverkar detta klubbars ekonomi avsevärt. Hur dessa spelare värderas och upptas i klubbarnas årsrapporter blir således en viktig aspekt i redovisningen (Frick, 2007).

1.2 Problemdiskussion

Shareef och Davey (2005) anser att redovisningsmetoderna för hantering av spelarrättigheter är otillräckliga då de inte kan fastställa det dolda värdet i humankapitalet. Fotbollsklubbar har kommit till insikt att humankapital är en faktisk tillgång som bidrar till klubbens framtida framgångar och vinstskapande då humankapitalet är starkt (Yasar et al., 2015). Det kan även vara avgörande för aktieägare och långivare att fotbollsklubbar tillförlitligt uppskattar och redovisar sitt humankapital i en tid där spelarövergångar når rekordhöga summor allt oftare (Kanyinda et al., 2012).

Tidigare var den traditionella och vanligast förekommande metoden att kostnadsföra hela beloppet för en spelarövergång direkt i resultaträkningen, istället för att aktivera denna händelse i balansräkningen. Fotbollsklubbar redovisar i och med detta sätt anskaffningsvärdet för en spelare i resultaträkningen under samma period som fotbollsspelaren registreras hos klubben. Därmed tas inte hänsyn till aspekter såsom värdeförändringar i spelarens värde (Rowbottom, 2002).

Fotbollsklubbar i Allsvenskan har möjlighet att välja om de vill kostnadsföra övergångar direkt i resultaträkningen eller aktivera dessa i balansräkningen, dock gäller inte detta villkorade delar som avtalade tillägg (SvFF, 2017). Efter granskning av allsvenska fotbollsklubbars årsredovisningar kan det konstateras att klubbar väljer att redovisa sina spelarköp på två skilda sätt. De flesta klubbar aktiverar spelarförvärv i sin balansräkning medan två valt att kostnadsföra direkt. För att uppnå rättvisande bild krävs att intäkter och kostnader matchas under rätt period enligt redovisningsmässiga grunder (SvFF, 2017).

Det belopp som tillåts motsvara anskaffningsvärdet för en spelare vid aktivering, utgörs endast av övergångssumman som betalas till den säljande klubben. Dock uppstår vanligtvis

fler kostnader vid en övergång såsom sign-on fee (ett belopp som betalas till en spelare vid kontraktstecknande) och agentkostnader, vilka inte får hänföras till anskaffningsvärdet enligt Svenska Fotbollsförbundet. Däremot argumenterar Michie och Verma (1999) för att hela kostnaden för ett spelarköp ska redovisas i balansräkningen, sign-on inräknat.

Vidare går argumentationen kring hur kontraktslösa spelare (s.k. Bosmanfall) som ansluter till klubbens trupp samt ungdomsspelare som lyfts upp ur de egna leden bör redovisas. Pavlović et al. (2014) menar att egna lovande produkters potentiella övergångssumma, kommer med största sannolikhet att överstiga de kostnader klubben haft för spelarens utveckling. Denna motivering ges för att berättiga att en egen produkt rimligtvis ska aktiveras. Svenska Fotbollsförbundets regelverk tillåter endast aktivering av externt förvärvade spelare där en övergångssumma betalats. Det är inte ovanligt att spelare i Sverige lämnar en svensk klubb för en annan när kontraktstiden löper ut, det vill säga utan att någon övergångssumma betalas. Denna typ av övergång benämns ofta som "Bosmanfall" efter en dom i EG-domstolen 1995. Där konstaterades det att en spelare har rätt att röra sig fritt mellan klubbar efter att kontraktet med nuvarande klubb tar slut utan att klubben får begära en övergångssumma (Marcén, 2016).

Svenska Fotbollsförbundet har inte hittat en lösning för fotbollsklubbar som gör det möjligt att aktivera kontraktslösa spelare som värvats, trots att en spelartrupp kan bestå av ett flertal sådana värvningar. Spelare som anslutits till en klubb med eller utan övergångssumma bör synas i balansräkningen (Pavlovic et al., 2014).

Vid granskningen av allsvenska fotbollsklubbars årsredovisningar upptäcktes även att nedskrivningar av spelarvärden inte är vanligt förekommande. Shareef och Davey (2005) menar att en allvarlig skada, tydlig formsvacka samt uteslutning i startelvan, är godtyckliga skäl för nedskrivning av spelarrättigheter.

Ovanstående funderingar visar problematiken som kan uppstå i fotbollsklubbars redovisning av spelarrättigheter. Studien vill bidra till att klargöra om redovisningens regelverk för en rättvisande bild är förenligt med Svenska Fotbollsförbundets krav gällande aktivering, samt hur dessa kan tänkas komma närmare varandra.

Problemdiskussionen ovan mynnar således ut i följande frågeställning som uppsatsen ämnar svara på:

- Varför redovisar allsvenska klubbar fotbollspelare i de finansiella rapporterna på olika sätt och hur motiverar dessa sitt val?
- Hur resonerar revisorer kring SvFF:s regelverk för redovisning av spelarrättigheter i förhållande till rättvisande bild?

1.3 Syfte

Denna uppsats ämnar granska varför klubbar i Allsvenskan väljer att redovisa sina spelare på olika sätt. Vidare undersöks om strävan efter en rättvisande bild ligger till grund vid val av redovisningsmetod. Slutligen avses att undersöka om revisorer upplever att existerande regler för redovisning av fotbollspelare ger en rättvisande bild samt om eventuella ändringar hade främjat en mer rättvisande bild.

1.4 Central begrepp och förkortningar

<i>Allsvenskan</i>	Högsta fotbollsserien i Sverige
<i>Bosman</i>	Kontraktslös spelare som tillåts att lämna för annan klubb utan övergångssumma
<i>Elitlicens</i>	Regler som måste följas av samtliga elitklubbar för att erhålla licens av Svenska Fotbollsforbundet
<i>IdrottsAB</i>	Aktiebolag som utövar idrottslig verksamhet
<i>Sign-on fee</i>	En ersättning som betalas ut till spelare vid undertecknande av kontrakt
IAS	International Accounting Standard
IASB	International Accounting Standard Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
K3	Kategori 3-regelverk
RR	Redovisningsrådets rekommendationer
SvFF	Svenska Fotbollsforbundet
UEFA	Union of European Football Associations
ÅRL	Årsredovisningslagen

2. Metod

2.1 Val av ämne

Intresset för studien uppstod när författarna började diskutera fotbollsklubbars ekonomi sinsemellan och kopplade ihop denna med befintliga redovisningsprinciper. Där och då uppstod ett gemensamt intresse för redovisning av spelare i fotbollsklubbar, närmare bestämt hur posten immateriella tillgångar verkligen ser ut i deras balansräkning. Vilka faktorer som styr redovisning av fotbollsspelare och vilka bestämmelser som reglerar detta område. I början av 2000-talet införde SvFF ett regelverk med ekonomiska krav för fotbollsklubbar på elitnivå. Efter en närmare granskning av årsrapporter tillhörande de allsvenska fotbollsklubbarna, upptäcktes dock att tillvägagångssättet vid redovisning av fotbollsspelare skilde sig åt mellan klubbarna. I och med att två olika sätt att redovisa spelarförvärv förekom, växte intresset fram till varför klubbar väljer att redovisa på olika sätt. Det befintliga regelverket, klubbars olika redovisningsmetoder samt författarnas gemensamma intresse för fotboll, gjorde att ämnet kändes relevant och värt att undersöka.

2.2 Informationssökning

Den första informationssökningen bestod av granskning av årsredovisningar samt tidigare studier inom området. Detta för att få fram relevant information som använts som fundament för den teoretiska referensramen.

De flesta fotbollsklubbars årsredovisningar har inhämtats från deras hemsidor, i de fall de varit tillgängliga där. I de fall där inte någon årsredovisning hittas, har informationen som varit av intresse för studien funnits, via Svenska Fotbollsförbundets hemsida samt EY:s sammanställning av de allsvenska klubbarnas ekonomiska ställning ("*Hur mår svensk fotboll*"). Beträffande teori gällande rättvisande bild, de kvalitativa egenskaperna och immateriella tillgångar har detta funnits i litteratur som behandlar dessa allmänna principer. Referensramen har utgått ifrån kurslitteratur inom området samt FARs Samlingsvolym (IFRS och Redovisning). Dessutom har Bokföringsnämndens rekommendation för immateriella tillgångar (RR 15) använts vid inhämtning av relevant information, som ärtillgänglig på Bokföringsnämndens hemsida. För att få fram ämnesspecifik information om redovisning av fotbollsspelare, har Svenska fotbollsförbundets hemsida använts.

Utöver detta har Göteborgs universitets sökmotor "Supersök" använts för sökning av vetenskapliga artiklar som berör området. De sökord som använts, både på svenska och engelska, är exempelvis: fotbollsspelare som immateriella tillgång, redovisning av fotbollsspelare och värdering av fotbollsspelare. Sökningarna resulterade i ett flertal intressanta artiklar som använts i framställningen av uppsatsen.

2.3 Urval av respondenter

Urvalet av studieobjekt grundar sig på författarnas egna bedömningar av vilka personer som anses vara mest lämpliga att svara på uppsatsens frågeställningar. Representanter från samtliga klubbar i Allsvenskan kontaktades. I Allsvenskan är det två klubbar som valt att kostnadsföra sina spelare, BK Häcken och Östersund FK. Båda dessa klubbar valde att medverka i studien. För att uppnå en mer trovärdig uppsats behövdes minst en klubb som valt att aktivera sina spelarförvärv och en som kostnadsför direkt. Utöver dessa två klubbar valde även Djurgården IF att medverka i studien. Intervjuer har genomförts med Östersund FK:s ekonomichef, Djurgården IF:s VD och BK Häckens ekonomichef.

Vidare eftersträvades medverkan av en representant från Svenska Fotbollsförbundet, därför kontaktades förbundets ekonomichef, Kjell Sahlström. Sahlströms synpunkter anses vara relevanta för studien, då denne har kunskap om bakomliggande orsaker till framtagandet av gällande regelverk.

För att få god insyn i fotbollsklubbars redovisning kontaktades ett tiotal revisorer som har eller haft svenska elitklubbar som uppdragsgivare. Dessa kan anses ha relevant praktisk kunskap som är av betydelse för studiens frågeställning. Tre av dessa valde att ställa upp på intervju, övriga valde främst att avböja på grund tidsbrist och hög arbetsbelastning. En av de intervjuade revisorerna valde att vara anonym, av den anledningen refereras till revisorerna som Revisor 1,2 och 3 i den empiriska delen. Detta för att enklare urskilja deras svar och synvinkel.

En närmare presentation av övriga respondenter följer i den empiriska delen av uppsatsen.

2.4 Intervjuer

Underlaget till studiens empiriska del har samlats in genom intervjuer eftersom det är den mest använda metoden vid kvalitativ forskning. De utförda intervjuerna kan ses som semistrukturerade. Med den valda intervjuformen blir en anpassning av följdfrågor möjlig under genomförandet av utfrågningen, vilket bidrar till ett bättre resultat (Bryman & Bell, 2017).

Utifrån referensramen utformades tre olika intervjuguider, en för revisorer, en för Svenska Fotbollsförbundet samt en för de allsvenska klubbarna. Frågorna valdes att anpassas till respektive respondents kunskapsområde. Intervjuer med Östersund FK och Djurgården IF har genomförts via telefon. Detta dels på grund av avståndet till respondenterna men även deras tidsbrist att kunna närvara vid ett personligt möte. Intervju med BK Häcken har genomförts via mejlkonversation då ekonomichefen inte haft möjlighet att delta vid ett personligt möte. Revisorerna har intervjuats via personligt möte och telefon. Intervju med Svenska Fotbollsförbundet har gjorts både via telefon samt mejlkontakt, även detta på grund av tidsbristen hos respondenten. Samtliga intervjuer som genomförts har spelats in med respondenternas tillåtelse. Detta för att säkerställa att ingen väsentlig information gått förlorad. Båda författarna har deltagit aktivt under samtliga intervjuer genom att ställa frågor och diskutera med respondenterna.

Varken stress eller otålighet upplevdes hos respondenterna varav författarna tros ha fått väl genomtänkta svar. Samtliga intervjupersoner har fått möjlighet till att korrigera sammanställningen samt komma med tillägg efter intervjutillfället för att förhindra missförstånd.

2.5 Analys av data

Efter att insamlandet av det empiriska materialet gjorts, sammanfattades denna utifrån det som var väsentligt för studien. Empiriska delen är utformad i fyra avsnitt, för att enklare följa vad respondenterna svarat. Första avsnittet behandlar Sahlströms och SvFF:s synpunkter för att läsarna ska få en övergripande förståelse för det befintliga regelverket för redovisning av fotbollsspelare. Därefter följer tre allsvenska klubbars synvinkel kring detta. Slutligen följer en sammanställning av de tre intervjuade revisorernas tankar.

Analys av insamlad data har kategoriserats under två avsnitt. Det första avsnittet inleds med att SvFF regelverk ställs mot befintliga redovisningsstandarder och rekommendationer, såsom IAS och Redovisningsrådets rekommendationer. Detta för att finna avvikelser alternativt samstämmighet mellan dessa. Utifrån dessa likheter och skillnader har respondenternas svar analyserats, för att lyckas finna stöd eller motstridighet i deras argument för redovisningsmetod.

En rättvisande bild har utgjort grunden för de analytiska tolkningarna. Detta för att granska om det faktiska tillvägagångsättet vid redovisning i allsvenska klubbar är i enlighet med referensramens definition av rättvisande bild. Denna tolkningsansats har tillämpas för att kunna svara på studies frågeställning.

2.6 Metodkritik

Nackdelen med kvalitativa studier är att resultatet inte kan generaliseras då intervjuerna är relativt få, vilket även gäller för denna studie (Bryman& Bell, 2017). Denna studie omfattar endast 3 av 16 allsvenska fotbollsklubbar och kan anses otillräcklig för att vara representativ för alla klubbar. Detta gäller även för de intervjuade revisorerna då det rådde oenighet i vissa frågor.

Äldre artiklar har använts i studiens inledning, dock har dessa granskats med avseende på aktualitet. Innehållet i artiklarna upplevs som relevant då inga remarkabla förändringar gjorts i redovisningsreglerna för fotbollsspelare sedan publiceringen av dessa. I övrigt har de senaste upplagorna av litteratur använts.

Studiens replikerbarhet kan vara svår att åstadkomma då semistrukturerade intervjuer genomförts. Andra personer som avser att utföra intervjuer med samma frågemall kan erhålla ett annat resultat med andra följdfrågor än studiens författare. Ytterligare en svårighet med att upprepa studiens resultat är anonymiteten bland en del av respondenterna.

Subjektivitet förekommer i studien, detta är nästintill oundvikligt då författarnas egna tolkningar ligger till grund för vilken information som varit betydande för denna uppsats (Bryman& Bell, 2017). I de fall där subjektivitet förekommit, har detta varit omedvetet då ett objektivt synsätt varit utgångspunkten.

3. Teoretiskreferensram

3.1 Svenska Fotbollsförbundet - Elitlicens

År 2001 införde Svenska Fotbollsförbundet (SvFF) den så kallade Elitlicensen sedan UEFA riktade krav mot alla medlemsförbund (SvFF i Sverige) och ansåg att dessa ansvarar för den ekonomiska utvecklingen. UEFA menade att om en fotbollsklubb har dålig ekonomi drabbar det hela fotbollsrorelsen. Dessa krav blev anledningen till att SvFF skapade regelverket Elitlicens eftersom de ansåg att den svenska fotbollen ska vara trovärdig mot omvärlden men även gentemot sina utövare och intressenter (SvFF, 2017).

Alla fotbollsklubbar i Allsvenskan ska genomgå en UEFA-licensprövning samt elitlicensprövning. SvFF:s stadgar som förekommer i Elitlicensen innebär att fotbollsklubbarna ska bedriva dessa med sund ekonomi och iakttä god redovisningssed. Detta betyder bland annat att lagar, regler och rekommendationer som finns inom redovisningsområdet följs. I fall där bestämmelser i Elitlicensen står i strid med anvisningar gällande redovisning gäller Elitlicensens bestämmelser i första hand. Vid situationer som inte omfattas av Elitlicensen är utgångspunkten alltid vad god redovisningssed kräver. Dessa bestämmelser gäller för såväl föreningar som IdrottsAB. Med andra ord, oavsett vilken associationsform klubben valt att bedriva sin verksamhet i ska Elitlicensens reglemente följas (SvFF, 2017).

Elitlicensen består av olika ekonomikriterier (se bilaga 2) som ska uppfyllas för att en klubb ska erhålla licens. De utgörs av två kategorier, A och B, där A-kriterium är de viktigaste. Om inte A-kriterium är uppfyllt ska en klubb inte beviljas licens, såvida inte särskilda skäl föreligger. Ett exempel på A-kriterium är att en klubb inte får ha ett negativt eget kapital på balansdagen. Detta kan resultera i en tvångsnedflyttning i seriesystemet. Skulle däremot inte något B-kriterium vara uppfyllt kan påföljd utdömas men klubben slipper nedflyttning. En sådan påföljd kan antingen bestå av en tillrättavisning eller böter upp till en halv miljon kronor (SvFF, 2017).

Vad gäller klubbarnas redovisning, ska detta ske i enlighet med bland annat lagar, regler och grundläggande redovisningsprinciper som förekommer i ÅRL 2:4. ÅRL gäller oavkortat oavsett om klubben väljer att följa K3, IFRS eller annat regelverk. Detta innebär t.ex. att uppskrivning av anläggningstillgångar inte tillåts i enlighet med ÅRL 4:6 och stoppar klubbar från att skriva upp spelarvärden. Dock ska nedskrivningsprövningar göras årligen för

spelarvärden individuellt och eventuellt vid behov, där det bokförda spelarvärdet jämförs med återvinningsvärdet (SvFF, 2017).

Redovisning och värdering av fotbollsspelare regleras inte i lag eller rekommendationer. Klubbar kan därför välja att antingen aktivera spelarförvärv i balansräkning eller kostnadsföra direkt. Egna produkter tillåts inte aktiveras, endast externt förvärvade spelare där en övergångssumma har betalats. Om ett spelarförvärv aktiveras ska detta redovisas som en immateriell tillgång baserat på anskaffningsvärdet och skrivas av linjärt över kontraktstiden. Anskaffningsvärdet ska motsvara den kända övergångssumman vid förvärvstillfället, som består av transferbelopp, tränings-/utbildningsersättning och solidaritetsersättning. Tilläggsköpeskilling får inte aktiveras tillsammans med anskaffningsvärdet. Dessa ska kostnadsföras direkt då de uppkommer eftersom de baseras på framtida prestationer och är därmed inte säkert om dessa kommer att utbetalas. Även agentkostnader som betalas av klubben ska belasta resultatet direkt då de uppstår(SvFF, 2017).

3.1.1 Sign-on-fee

Vid spelarförvärv är högst troligt att klubben betalar en viss summa till den förvärvade spelaren för att skriva på ett kontrakt. Detta kan liknas vid en bonus som även kallas "sign-on fee". Denna summa är ett engångsbelopp som ska kostnadsföras direkt, som en lönekostnad, såvida inte kontraktet innehåller en klausul som kräver att spelaren ska fullgöra sitt kontrakt. Om inte kontraktet fullgörs kan spelaren bli återbetalningsskyldig. I ett sådant fall kan fotbollsklubben aktivera sign-on och periodisera kostnaderna linjärt över kontraktstiden. Skulle inte kostnaden periodiseras är klubbens möjligheter att återfå en del eller hela bonusen förverkad. Skatteverket delar inte Elitlicensens mening i denna fråga och anser att sign-on alltid aktiveras över kontraktslängden i IdrottsAB samt ideella föreningar där skatteskyldighet föreligger(SvFF, 2017).

3.1.2 Utbildningsersättning och solidaritetsersättning

Vid förvärv av en spelare där en klubb betalar övergångssumma, ska även tränings-/utbildningsersättning samt solidaritetsersättning ses som en del av anskaffningsvärdet och kan därmed aktiveras i balansräkningen (SvFF, 2017).

Om en fotbollsspelare blir professionell senast kalenderåret denne fyller 23 år ska utbildningsersättning betalas till den eller de klubbar som medverkat i spelarens utbildning. Utbildningsersättning ska betalas dels när spelaren ingår sitt först avtal som professionell fotbollsspelare samt dels varje gång spelaren byter klubb som proffs till och med kalenderåret

denne fyller 23 år. Utbildning av fotbollsspelare anses ske från det år spelaren fyller 12 till och med det året denne fyller 21. De klubbar som bidragit till utbildning har därför rätt till ersättning för den period som spelaren representerat klubben. När spelaren sedan ingår ett professionellt avtal med en ny fotbollsförening ska ersättning endast betalas till den förening som spelaren representerat som professionell (SvFF, 2017).

Skulle en professionell fotbollsspelare (oavsett ålder) lånas ut eller byta klubb under avtalstid, ska en så kallad solidaritetsersättning utgå. Denna ersättning utgör fem procent av en eventuell summa som betalats av den förvärvande föreningen till den föregående. Solidaritetsersättningens fördelas mellan de föreningarna som varit involverade i spelarens träning och utbildning från det kalenderår denne är 12 till 23 år (SvFF, 2017).

3.2 Rättvisande bild

Enligt Årsredovisningslagen ska en organisations balansräkning, resultaträkning samt noter upprätthållas som en helhet för att ge en rättvisande bild av företagets ställning och resultat (ÅRL 2 kap. 3§). Finansiella rapporter ska tjäna som underlag för beslutsfattare. I föreställningsramen anges att de primära beslutsfattarna är befintliga och potentiella investerare, långgivare och andra kreditinstitut, med syftet att förse dessa med information (Marton et al., 2016). Det är således användarens perspektiv som ska främjas vid framställandet av en rättvisande bild. Problematiken med detta hållningssätt är att urskilja vad en brukare av rapporter anser är rättvisande, dessutom kan användare ha skild syn på vad som är en rättvisande bild (Johansson et al., 2004). Målet med finansiell rapportering är inte att visa värdet på företaget, rapporterna ska däremot vara ett fundament för användarna att uppskatta ett värde (Marton et al., 2016). Den ekonomiska situationen i ett företagska avspeglas i finansiella rapporter för att ge en rättvisande bild. För att uppnå en rättvisande bild krävs det ett korrekt återgivande av transaktioners effekter, andra händelser och förhållanden. Dessa ska återges enligt de definitioner av och redovisningsvillkor för tillgångar, skulder, intäkter och kostnader som framställs i föreställningsramen (IAS 1).

3.3 Kvalitativa egenskaper i redovisning

Utgående från ovan nämnda har kvalitetskrav för redovisning utformats av IASB, närmare bestämt redovisningens kvalitativa egenskaper. Implementeras dessa egenskaper uppnås, enligt IASB:s föreställningsram vad som uppfattas som en rättvisande bild (FAR, 2017). Det finns flera olika kvalitativa egenskaper, syftet är inte att leva upp till alla

fullständigt utan att uppnå en lämplig balans mellan dem. Dessa egenskaper ska lyfta fram information som är användbar över oriktig och oanvändbar information. En avvägning mellan informationens användbarhet och kostnaden att producera den bör ske. Fördelarna med redovisningsinformationen måste överväga kostnaderna att framställa den (Marton et al., 2016). I den här studien fokuseras det endast på jämförbarhet då denna kvalitativa egenskap kan påverkas eftersom det finns två olika sätt att redovisa spelarrättigheter.

3.3.1 Jämförbarhet

Jämförbarhet ska delas upp i jämförbarhet mellan företag och över tid. Mellan företag menas att lika händelser och tillstånd ska redovisas på samma sätt. I redovisningen ska det tydligt framkomma vilka redovisningsprinciper som tillämpas. En konsekvent tillämpning av redovisningsprinciper bidrar till mer jämförbarhet. Beträffande jämförbarhet över tid i företag är det vitalt att redovisningen i möjligaste mån görs på liknande sätt för att underlätta jämförelse mellan olika perioder. Problematiken med jämförbarhet uppstår när företag använder olika principer och metoder för bedömningar i redovisningen (Marton et al., 2016).

3.4 Immateriella tillgångar – RR 15

I Redovisningsrådets rekommendation med avseende på immateriella tillgångar (RR 15) anges att *”en immateriell tillgång är en identifierbar, icke-monetär tillgång utan fysisk substans som innehåser för att användas i produktion eller för att tillhandahålla varor eller tjänster, för uthyrning till andra eller i administrativt syfte”*. En immateriell tillgång kan endast aktiveras i balansräkning om de två följande kriterierna är uppfyllda, det vill säga att en tillgång är en resurs som organisationen har *kontroll* över till följd av inträffad händelse samt att den förväntas *ge framtida ekonomiska fördelar*. Dessutom krävs det att tillgångens anskaffningsvärde tillförlitligt kan beräknas för aktivering i balansräkning. Om detta inte är möjligt ska tillgången kostnadsföras direkt då den förvärvas.

Krav på att en immateriell tillgång förväntas medföra framtida ekonomiska fördelar innebär att det är sannolikt att en resurs kommer generera fördelar. Dessa kan innefatta intäkter från försäljning av varor eller tjänster samt kostnadsbesparingar.

Med kontroll över en tillgång menas att en organisation både kan kontrollera den till viss del samtidigt som de har möjlighet att begränsa andra organisationer att erhålla dessa ekonomiska fördelar. Kontrollen över framtida ekonomiska fördelar grundar sig vanligtvis på legala rättigheter, men inte enbart av detta slag. En organisation med anställda som besitter ökade

kunskaper kan ses som källa till ekonomiska fördelar. Villkoret är då att de anställda räknas stanna i organisationen, vilket är svårt att kontrollera om inte legala rättigheter förhindrar eller begränsar andra organisationer från att erhålla ekonomiska fördelar baserat på denna kunskap.

Värdet på en immateriell tillgång ska motsvara anskaffningsvärdet då den aktiveras i balansräkningen och eventuella utgifter som krävs för att iordningställa tillgången för dess användning. Vid separat förvärv av en immateriell tillgång kan vanligtvis anskaffningsvärdet fastställas tillförlitligt, särskilt då köpeskillingen utgörs av kontanter. Däremot är det svårare att tillförlitligt fastställa ett värde på internt upparbetade immateriella tillgångar, om en sådan får aktiveras. Samtliga utgifter som syftar till att bidra till framtida ekonomiska fördelar ska inte aktiveras i balansräkningen som en immateriell tillgång då sådana utgifter vanligtvis motsvarar internt upparbetad goodwill. RR 15 anger explicit att denna typ tillgång inte får aktiveras i balansräkningen.

Tillkommande utgifter för en tidigare aktiverad immateriell tillgång ska kostnadsföras direkt. För att tillkommande utgifter ska få tas upp i balansräkningen och läggas till anskaffningsvärdet för en immateriell tillgång, krävs att två följande punkter uppfylls.

- *”det är sannolikt att utgifterna medför att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar som överstiger den ursprungliga bedömningen och*
- *utgifterna kan beräknas och hänföras tillgången på ett tillförlitligt sätt.”(RR 15)*

3.5 Immateriella tillgångar – IAS 38

IAS 38 är en internationell redovisningsstandard som redogör redovisningskraven för immateriella tillgångar (IASB, 2018). Den svenska rekommendationen RR 15 stämmer väl överens med IAS 38, trots att vissa avvikelser förekommer. Den stora skillnaden mellan dessa rekommendationer, är att organisationer i enlighet med IAS 38, i vissa fall har möjlighet att tillämpa en alternativ princip för värdering efter anskaffningstidpunkten (en så kallad omvärderingsmetod). Denna princip ger möjligheten att värdera tillgångar till verkligt värde. Alternativt redovisas tillgången till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. Omvärderingsmetoden är dock inte förenlig med ÅRL och därav återfinns inte motsvarande punkter i RR 15. Skulle omvärdering tillämpas och en immateriell tillgångs värde överstiger det redovisade värdet, ska en sådan ökning redovisas mot eget kapital i posten omvärderingsreserv, såvida det endast inte rör sig om återföring. För att omvärderingsmetoden ska vara tillämpbar, krävs det att en aktiv

marknad finns att tillgå för att kunna fastställa ett verkligt värde. Dessutom ska omvärderingar göras regelbundet, på balansdagen, för att det redovisade värdet inte ska skilja sig avsevärt från det verkliga värdet. Det finns dock en problematik med att finna en aktiv marknad för immateriella tillgångar då en sådan oftast är sällsynt. En orsak är att immateriella tillgångar inte sällan är unika, vilket innebär att ett pris som betalats för en viss immateriell tillgång inte nödvändigtvis utgör grund för verkligt värde för en annan likartad tillgång.

3.6 Avskrivning av immateriella tillgångar

I ÅRL anges att den ekonomiska livslängden för en immateriell tillgång ska bedömas uppgå till högst fem år. Om den uppskattade livslängden anses överstiga fem år, ska skäl till detta anges i not för en längre avskrivningsperiod. Denna får normalt inte överstiga tjugo år, enligt RR 15. Tillgångar kan skrivas av på tre olika sätt (linjärt, degressivt och produktionsbaserat), likt IAS 38. Avskrivningsmetod som tillämpas ska återspegla hur tillgångens värde successivt förbrukas av organisationen. Om detta inte är möjligt att fastställa på ett tillförlitligt sätt, ska linjära avskrivningar tillämpas. Enligt Marton et al. (2016) ska anskaffningsvärdet fördelas genom avskrivningar som kostnader till de perioder som tillgångens ekonomiska fördelar förbrukas i enlighet med matchningsprincipen.

IAS 38, anger att en organisation ska bedöma huruvida en immateriell tillgång har en bestämbar eller obestämbar ekonomisk livslängd samt längden på en eventuell avskrivningsperiod. IAS 38 har ingen begränsning beträffande immateriella tillgångars ekonomiska livslängd, i sådana fall sker årliga nedskrivningsprövningar av tillgångens värde. En immateriell tillgångs nyttjandeperiod kan påverkas av två olika typer av faktorer, ekonomiska och rättsliga. Ekonomiska faktorer utgör den period som en tillgång förväntas bidra till ekonomiska fördelar för en organisation. De rättsliga faktorerna kan begränsa perioden då dessa ekonomiska fördelar tillfaller organisationen. Nyttjandeperioden bestäms då utifrån den kortaste perioden av dessa faktorer.

3.7 Nedskrivning av immateriella tillgångar

Av ÅRL (4 kap.5§) framgår att, om en immateriell tillgångs redovisade värde på balansdagen uppgår till ett högre värde än det verkliga, ska en nedskrivning ske till det lägre om värdet är bestående. Återföring av nedskrivning ska ske om det inte längre finns skäl för denna. Nedskrivningar behandlas i RR 17 (alternativt IAS 36, för de organisationer som följer IFRS). När indikation för värdeminskning av en immateriell tillgång uppstår, ska tillgångens

återvinningsvärde fastställas. Återvinningsvärde avser det högsta av en immateriell tillgångs nettoförsäljningsvärde och nyttjandevärde. Tillgången ska skrivas ned till det högsta av dessa om de understiger det redovisade värdet. Återvinningsvärdet ska i första hand fastställas för enskilda tillgångar, är detta inte möjligt ska återvinningsvärdet beräknas för den kassagenererande enheten som tillgången tillhör. Nettoförsäljningsvärde är det värde som anses rimligt för en överlåtelse av en tillgång mellan oberoende och kunniga parter med intresse för transaktionen. Direkta försäljningskostnader ska exkluderas från värdet. Med nyttjandevärde menas nuvärdet av de framtida kassaflödena som en tillgång förväntas generera.

3.8 Uppskrivning av immateriella tillgångar

I ett aktiebolag eller en ekonomisk förening får anläggningstillgångar skrivas upp om deras redovisade värde understiger det verkliga värdet. Förutsatt att det verkliga värdet är tillförlitligt och bestående. Dock får uppskrivning endast ske om uppskrivningsbeloppet redovisas som avsättning i en uppskrivningsfond i ekonomisk förening. För aktiebolag, görs detta genom ökning av aktiekapital, i form av fondemission eller nyemission (ÅRL 4 kap. 6§). Smith (2006) anger att detta inte gäller uppskrivning av immateriella tillgångar. I RR 15 behandlas inte uppskrivning av immateriella tillgångar, medan en omvärderingsmetod är tillåten i IAS 38 då en aktiv marknad finns tillgänglig. Omvärdering tillåter endast att tillgångens värde skrivs upp, om det verkliga värdet överstiger det redovisade värdet. IAS 36 och RR 17 behandlar nedskrivning av tillgångar och återföring av dessa. RR 17 anger att en tidigare nedskrivning av en tillgång ska återföras då förändring skett i antagandena som låg till grund för en nedskrivning. Om sådana förändringar innebär att det redovisade värde understiger det verkliga värdet, ska nedskrivning helt eller delvis återföras. Återföringar är inte att likställas med uppskrivningar, utan endast en reversering av nedskrivet belopp.

4. Empiri

4.1 Svenska Fotbollsförbundet – Kjell Sahlström

Svenska fotbollsklubbar i Allsvenskan följer sedan början av 2000-talet särskilda ekonomikrav som utgivits av SvFF. Nedan följer en intervju gjord med Kjell Sahlström, som har varit ekonomichef på SvFF sedan 1999. Intervjun fokuserar på reglerna kring redovisning av fotbollspelare.

Sahlström börjar med att förklara de bakomliggande orsakerna till införandet av ekonomikraven. År 2000 hade 5 av 14 allsvenska klubbar ett negativt eget kapital. Utgångspunkten var att periodisera utgiften för förvärv av spelarrättigheter, vid köp av en spelare som står under kontrakt med en annan klubb. Detta eftersom det egna kapitalet var ett viktigt måttal för elitlicens, som skulle påverkas onödigt negativt om en klubb tvingades ta hela kostnaden vid förvärvstidpunkten. Jämförelser gjordes också då med hur andra länder, som redan hade infört liknande system, utformat sina regler. Vid följande år, vilket var första året för vilket årsredovisningarna låg till grund för elitlicensprövningar, var läget förbättrat och så har det varit sedan dess. Detta stabiliserade det egna kapitalet i klubbarna och ekonomin överlag. Även betalningar av löner och ersättningar till anställda som sociala avgifter och skatter till Skattemyndigheten har förbättrats.

Vidare förklarar Sahlström varför klubbar ges möjlighet att redovisa på två olika sätt. Målet var inte att öka jämförbarheten, snarare att ge klubbarna möjlighet att balansera spelarrättigheter. Detta för att de svenska fotbollsklubbarna ska kunna värva spelare utan att belasta det egna kapitalet i allt för hög grad. Han anger ett exempel där det kan förekomma medlemmar i en klubb som vill profilera sig för att nå styrelseposter genom att utlova satsningar, utan att kanske ta hänsyn till likviditetsaspekten. En del klubbar vill dock ha en försiktig redovisning och ges möjlighet till det genom att tillåtas att kostnadsföra dessa utgifter.

”Balansering av utgifter för spelarförvärv ger en mer rättvisande bild av föreningens finansiella ställning tycker jag, då utgiften sen skrivs av över spelarens kontraktstid.”

Angående redovisning av egna produkter och kontraktslösa spelare finner Sahlström flera anledningar till att detta inte är möjligt. En klubb kan aldrig veta vilka av talangerna som kommer att bli A-lagsspelare. Dessutom blir det stora mätproblem med att försöka isolera

kostnaderna för en speciell talang som ska balanseras. De aktiverade kostnaderna ska vara verifierbara och för revisorer reviderbara, menar Sahlström. SvFF följer med detta även UEFA:s regelverk, där aktivering av egna produkter inte är tillåtet, vilket är framtaget utifrån internationell praxis.

Avslutningsvis, ser Sahlström i dagsläget inget som kan tilläggas eller förändras i regelverket för att nå en mer rättvisande bild. Det har inte heller varit aktuellt med någon förändring från UEFA:s sida. Däremot finns det personer utanför fotbollen som vill se en marknadsvärdering utanför balansräkningen. Men detta är vanskligt för det är olika värden på olika delmarknader, dessutom är delmarknaderna förhållandevis små. Med delmarknader avses, att en marknad kan delas upp i olika länder, divisioner samt tidpunkter som ger olika betalningsvilja eller förmåga vid förvärv.

”En sådan skrivbordsvärdering skulle lätt tappa fotfästet om det inte görs utifrån verkliga tillstånd med balans mellan tillgång, efterfrågan och betalningsförmåga.”

Dessutom förutsätter det att rätt delmarknad tidigare identifierats.

4.2 Östersunds FK

Östersund Fotbollsklubb bildades formellt 1996, efter en sammanslagning av IFK Östersund och Ope IF. Föreningen drivs sedan 2017 som ett aktiebolag (IdrottsAB) som följer K3-regelverket vid upprättande av årsredovisningar. Klubbens största meriter är vinst av Svenska Cupen 2017 som följdes upp av framgång i Europa League där klubben nådde åttondelsfinal. Europaspelet har genererat stora intäkter för klubben, drygt 57 miljoner kronor. Nedan följer en intervju med klubbens ekonomichef, Martin Johansson, som tidigare varit aktiv spelare i klubben. Sedan 2014 har Johansson arbetat med klubbens ekonomi.

Klubbens främsta intressent och brukare av årsredovisningen är, enligt Johansson, sponsorer samt SvFF då det trots allt är deras regelverk som ska efterföljas. Johansson förklarar att Östersund använder sig av samma metod av redovisning av fotbollsspelare sedan klubben startades 1997, nämligen genom att kostnadsföra spelarna direkt vid förvärv. Ena anledningen till att klubben kostnadsför spelare, är att denna metod härstammar från klubbens begynnelse när sammanslagningen skedde. Detta grundar sig i att de lokala klubbarna (IFK Östersund och Ope IF) ofta hade ekonomiska problem vilket ansågs bero på aktivering av fotbollsspelare. Klubbarna aktiverade sina spelare i balansräkningen innan sammanslagning. När de

Vidare förklarar han att spelare kostnadsförs utifrån en försiktighetsprincip. Valet av redovisningsmetod har inget med de pengar som Gothia Cup genererar, vilket kan uppfattas som en anledning bland utomstående till att klubben fortfarande kostnadsför sina spelarköp. När det gäller klubbens förvärv av kontrakterade spelare är dessa få och inte av enorma summor men om detta skulle ändras kommer Häcken att fortsätta att kostnadsföra direkt. Teoretiskt borde finnas dolda värden i klubben då de kostnadsför alla spelare, medger Bohman. Dock är inte klubben ensam om denna problematik då det finns många bolag som önskar att de kunde tillgångsföra sin personal.

Bohman delar Svenska Fotbollsförbundets syn gällande kontraktslösa spelare och egna produkter. Dessa ska inte synas i balansräkningen då det blir svårt att värdera den typen av spelare utan att ett marknadspris har förekommit.

”Sign-on är en lönekostnad och jag tycker inte den kan aktiveras, utan dagens regler hanterar detta korrekt.”

SvFF:s regelverk ger en viss rättvis bild och än så länge finns inget bättre alternativ för redovisning av spelare menar Bohman.

4.4 Djurgårdens IF

Djurgården IF är väletablerad klubb som grundades redan 1891. Fotbollsklubben drivs som ett IdrottsAB där K3-regelverkets redovisningsprinciper följs. De sportsliga framgångarna genom åren består av elva allsvenska ligatitlar samt fyra guld i Svenska Cupen. Djurgårdens medlemsantal uppgår till 13 000. Nedan följer en intervju gjord med Henrik Berggren VD för Djurgården sedan 2013, dessförinnan verkade han som ekonomichef i klubben under en längre period.

Medlemmarna är Djurgårdens huvudintressenter och deras fotbollsintresserade publik. Förutom dessa, nämner Berggren även SvFF, samarbetspartners, kommun och myndigheter bland övriga intressenter. Enligt Berggren riktar sig årsredovisningen i första hand mot medlemmarna i föreningen.

Tidigare har Djurgården kostnadsfört spelare direkt men sedan 2006 då klubben övergick till att verka som ett aktiebolag, har klubben på inrådan av sina revisorer valt att aktivera spelare. Klubbens revisorer menade att detta var det korrekta sättet att redovisa spelarförvärv. Klubben

har inte haft några större funderingar kring vilket sätt att redovisa spelare som bäst uppnår rättvisande bild, utan snarare bytt redovisningsmetod utifrån revisorernas rekommendation. Vidare tror inte Berggren att det är många klubbar som kostnadsför spelare i dagsläget.

Berggren ser inga större brister i SvFF:s regelverk som Djurgården rättar sig efter och hittills har inte regelverk krockat med revisorernas syn på hur redovisningen ska se ut.

”Om förbundet skulle bestämma sig för att bara ha ett sätt skulle vi förhålla oss till det sättet. Men sannolikt skulle det i så fall vara sättet vi använder oss av i dagsläget, om omständigheterna ser ut som det gör idag.”

Vidare ser Berggren det som rimligt att det i dagsläget finns två olika redovisningsmetoder. Han har inga synpunkter på att andra klubbar gör olika, alla klubbar agerar efter sina förutsättningar.

Agentarvoden och sign-on, som inte får vara en del av det anskaffningsvärde, ser Berggren helst att dessa ska ingå i det balanserade anskaffningsvärdet. Som det ser ut nu i Djurgårdens balansräkning, aktiveras sign-on separat som en förutbetalad kostnad. Denna fördelas över spelarens kontraktslängd, även i de fall där spelaren får en engångssumma. Berggren menar att aktivering av sign-on görs för att uppnå en rättvisande bild av klubbens kostnader.

Berggren delar SvFF:s syn gällande kontraktslösa spelare och egna produkter, som menar att dessa ska inte tas upp i balansräkningen. Hans argumentation kring detta grundar sig i svårigheten att tillförlitligt värdera en egen produkt och kontraktslös spelare. Exempelvis råder det stor osäkerhet om en talangfull spelare kommer att blomma ut till en värdefull spelare för klubben, därför ska inte en sådan spelare tas upp som tillgång. För kontraktslösa spelare kan balansen i spelartruppen ha en stor påverkan av klubbens värdering av spelaren. Som exempel värderas en målvakt högre för en klubb som endast har en målvakt i truppen jämfört med en klubb som har tre målvakter. Dessa ensidiga bedömningar av spelare leder till en missvisande bild.

I de fall där Djurgården förlänger en spelares kontrakt är det vanligt att klubben drar ut på avskrivningstiden, om det är en väsentlig summa som återstår av det balanserade anskaffningsvärdet. Detta görs för att spegla en mer korrekt bild av tillgången, som utgörs av spelarens kontrakt.

Nedskrivningar av spelare sker sällan Djurgården, om inte spelare väljer att avsluta karriären innan kontraktstiden är slut. Här kan Kim Källström användas som exempel då han slutade ett år tidigare än avtalat. Kims kvarvarande värde skrevs ner till noll i balansräkningen. Anledningen till att nedskrivningar sällan förekommer är att Djurgården värderar hela truppens värde, snarare än att göra nedskrivningsprövningar enskilt för varje spelare.

4.5 Revisorers syn

Tre revisorer har intervjuats för att få deras synpunkter på Svenska Fotbollsförbundets regler gällande redovisning av fotbollsspelare. Därtill diskuteras om de eventuellt vill se ändringar i reglerna som leder till att fotbollsklubbar uppvisar en mer rättvisande bild. Nedan följer en sammanställning av samtliga revisorers svar.

Enligt revisorerna är fotbollsklubbars intressenter SvFF, UEFA, medlemmar i klubben samt övriga finansiärer. Den främsta intressenten, SvFF, påverkar i stor grad hur redovisningen ska utformas. Revisor 3 berättar att det kan förekomma skillnader mellan den officiella årsredovisningen (som exempelvis kan följa K3) och den som rapporteras till SvFF. Där den senare anpassas efter förbundets regelverk för redovisning. Däremot är de övriga intressenterna intresserade av olika delar av klubbens ekonomi och verksamhet. Exempelvis där sponsorer lägger större vikt vid reklamvärde och sociala ansvar medan medlemmar vill ha mer insyn i ungdomsverksamheten och intresserar sig för de sportsliga prestationerna. Vidare fokuserar kreditgivare huvudsakligen på fotbollsklubbarnas återbetalningsförmåga. Revisor 1 påpekar att verksamhetsberättelsen kan se olika ut beroende på vilken bolagsform klubben har. Som exempel nämns AIK, som är ett börsnoterat aktiebolag med vinstkrav jämfört med en klubb som GAIS som drivs som en ideell förening. Revisor 2 var noga med att poängtera att det i första hand är SvFF som bör ses som den största intressenten då det är deras regelverk som är styrande för att erhålla elitlicens, vilket är ett krav för klubbens fortlevnad.

Revisorerna är eniga om att SvFF:s regelverk är relativt bra, trots att den kan innehålla brister vilket de påpekar är förståeligt med tanke på att fotbollsmarknaden är unik. Revisorerna är överens om att ett sätt att redovisa fotbollsspelare är att föredra, nämligen att aktivera spelare i balansräkningen. När en klubb väljer att kostnadsföra en förvärvad spelare innebär det att en större utgift uppstår i resultaträkningen. Detta kan leda till betydande negativ påverkan på årets resultat och i sin tur eget kapital. De anser att aktivering av spelarförvärv krävs för att uppnå en korrekt och rättvisande bild av en klubbs ekonomiska ställning där kostnader och

intäkter matchas under rätt period. En revisor menar att klubbar som kostnadsför ska upplysa om detta i en not. Detta för att det redovisade värdet på fotbollsspelare, ska bli mer jämförbart mellan klubbar och tydligare för intressenter.

Vidare poängterar Revisor 2 dock att vanlig personal på ett företag sällan uppfyller kontrollkriteriet för att redovisas som en immateriell tillgång. När en fotbollsspelare förvärvas är det rättigheten till dennes tjänst som tas upp i balansräkningen. Rättigheten kan då rimligen anses som en kontroll över spelaren och därmed uppfylls kriteriet för kontroll under en begränsad tid. Både Revisor 1 och 3 menar att endast aktivering i balansräkning ska vara möjlig för redovisning av spelarförvärv, för att stärka jämförbarheten mellan fotbollsklubbars immateriella tillgångar. Revisor 2 upplever att bytet från äldre regelverk till K3 hos sin uppdragsgivare, bidragit till ökad jämförbarhet i redovisning av fotbollsspelare.

Revisorerna anser att det är rimligt att övergångssumman för en spelare motsvarar anskaffningsvärdet. Revisor 2 menar dock att tilläggs kostnader ska ingå i anskaffningsvärdet trots att dessa är beroende av spelarens prestationer och betalas ut i ett senare skede än vid förvärvstillfället. Revisor 3 delar inte denna mening, utan ser endast transfersumman som ett rimligt anskaffningsvärde.

Resonemanget kring värdering av egna produkter var snarlikt hos revisorerna, då de menar att klubbar inte ska få redovisa sådana spelare i balansräkningen eftersom värderingen inte är förenlig med redovisningsprinciper. Svårigheten blir att bestämma vilka kostnader som klubben haft, som ska motsvara värdet på spelaren. Revisor 2 menar att om egna produkter tillåts tas upp i balansräkningen, kan en klubb som aldrig betalat en övergångssumma för någon spelare ändå komma att ha den största posten immateriella tillgångar i Allsvenskan. Revisor 3 menar att duktiga egna produkter som lyfts upp till A-laget, kan värderas till verkligt värde i noterna tillsammans med resten av spelartruppen. Detta uppfattas leda till en rättvisande bild av klubbens tillgångar.

Däremot är Revisor 1 och 2 ense om att kontraktslösa spelare bör på något sätt synas i balansräkningen för att uppnå en rättvisande bild. Revisor 1 menar att lönekostnaden möjligtvis kan tänkas motsvara spelarens värde. Samtidigt resonerade revisorn att tillförlitligheten skulle bli ett bekymmer vid tillämpningen av en sådan värdering i redovisning då lönen kan variera mellan klubbar. Revisor 2 däremot, tycker att sign-on fee

utbildning och utveckling. Vilka kostnader kan då konstateras vara direkt hänförliga till den egna produkten, ställer Johansson sig frågande till. Värdet på kontraktslösa spelare kan skilja sig markant från klubb till klubb, bland annat beroende på behovet av en specifik spelartyp. Återigen baseras redovisningen på spekulationer i dessa fall, vilket inte är förenligt med synen på försiktighet i redovisning, tycker Johansson.

Sign-on-fee, anser Johansson, ska kostnadsföras direkt i enlighet med det styrande regelverket. I Östersunds fall betalas den ut direkt vid påskrivande av ett kontrakt. Det är en engångskostnad som endast ska påverka redovisningen under perioden den betalas ut och inte periodiseras över kontraktets längd. I och med detta synsätt på redovisning anser därför klubben inte att kontraktsförlängningar ska påverka klubbens tillgångar då detta endast grundas på enskild klubbs värdering av en spelare.

Nedskrivningar av spelarvärden förekommer inte i Östersund FK då klubben inte har spelrättigheter i balansräkningen. Johansson tror att det är ovanligt att klubbar gör sådana nedskrivningar.

4.3 BK Häcken

BK Häcken bildades 1940 och har namngivits efter den häck som växte vid träningsplanen. Klubben arrangerar årligen ungdomsturneringen Gothia Cup som har haft över en miljon deltagande spelare genom åren. Det har bidragit till en stark ekonomi, som gör BK Häcken till en av de mest välmående klubbarna i Allsvenskan. BK Häcken drivs som en ideell förening och följer K3-regelverket. Nedan följer en sammanställning av intervjun med Häckens ekonomichef, Per-Anders Bohman, där han arbetat sedan 2015.

Bohman förklarar att klubbens huvudintressenter är föreningens medlemmar och att de inte haft någon påverkan på redovisningsmetod av spelarförvärv. Däremot har klubbens styrelse och tjänstemannaorganisation beslutat att dessa ska kostnadsföras direkt. Bohman anser att kostnadsföring uppvisar mest rättvisande bild då det skulle bli för stora fluktuationer på spelarnas värden vid aktivering.

”Rättvisande bild kan alltid diskuteras oavsett om man har värden i balansen eller inte men vi resonerar att en spelares försäljningsvärde egentligen inte existerar förrän spelaren är såld och en skada kan snabbt förändra villkoren.”

aktiverade spelarna slutade att spela för klubbarna kunde dessa ändå finnas kvar i balansräkningarna, vilket ledde till en missvisande bild av klubbarnas tillgångar. Detta medförde att Östersund FK valde att endast kostnadsföra spelare direkt i resultaträkningen efter sammanslagningen och har fortsatt med denna metod sedan dess.

”Att kostnadsföra spelare kan man säga har blivit en policy i klubben.”

Ytterligare en orsak till att klubben inte valt att aktivera spelare beror på att klubben inte förvärvar spelare för stora belopp. I de få fall där övergångssumma betalats, rör det sig om mindre summor vilket gör att aktivering i balansräkningen inte varit aktuellt. Denna metod upplever Östersund ger den mest rättvisande bilden och känner sig mest trygga i det. En parallell mellan fotbollsspelares värde och aktier dras, där värdet endast kan fastställas med all säkerhet då försäljning sker. Därför ger kostnadsföringsmetoden den mest rättvisande bilden, menar Johansson.

Johansson är överlag nöjd med SvFF:s regelverk och tycker att det är bra att det finns två metoder för redovisning av spelare då en relativt liten klubb som Östersund inte betalat stora summor för spelare. Samtidigt som det i Allsvenskan finns mer etablerade klubbar som värvar för större summor, i de fallen är aktivering en bra metod för att fördela kostnaden. Dock ifrågasätter Johansson den rättvisande bilden med denna metod då det förekommit fall där spelare som värvats för stora summor inte varit tillgänglig för spel av diverse orsaker, som inte nödvändigtvis är kopplade till fotboll. I en sådan situation bidrar inte spelaren till klubbens sportsliga framgångar, trots detta kan spelaren kvarstå som en tillgång i balansräkningen.

Vad gäller de kostnader som ska motsvara ett anskaffningsvärde för en spelare, är Johanssonssyn på detta i enlighet med regelverket förutom att sign-on eventuellt ska hänföras till (om utbetalningen delas upp) anskaffningsvärdet. Gällande övriga kostnader såsom agentarvoden och kostnader för scouting av spelare, ska dessa inte ingå i anskaffningsvärde. Anledning till detta är att denna typ av kostnader inte är direkt hänförliga till anskaffningsvärdet. Då dessa kostnader vanligtvis kan uppstå långt tidigare än förvärvet av spelaren, särskilt vid scouting.

Aktivering av egna produkter och kontraktslösa spelare är en komplex frågeställning och grundar sig på spekulationer, som kan påverka den rättvisande bilden negativt. Rent teoretiskt kan det vara möjligt att värdera egna produkter utifrån de kostnader klubben haft för spelarens

rimligen ska ses som anskaffningsvärde för en kontraktslös spelare. Revisor 3 anser att kontraktslösa spelare inte ska aktiveras, då klubben inte betalat en övergångssumma.

Dagens regler för sign-on anser Revisor 2 är felaktiga och strider mot grundläggande redovisningsprinciper, denna ska aktiveras för att en korrekt bild ska återges. Det kan handla om en stor summa, för en erkänd duktig spelare, som SvFF anser ska kostnadsföras på kontraktsdatum. Kontrakt sträcker sig normalt över flera år och därför ska sign-on periodiseras över kontraktets längd. Vidare menar Revisor 2 att sign-on som betalas ut vid kontraktsförlängning, även ska periodiseras. Dock ska det kvarvarande anskaffningsvärdet för spelaren utrangeras och sign-on redovisas som en förutbetalad kostnad. Däremot delar Revisor 3 SvFF:s uppfattning om att sign-on ska kostnadsföras direkt eftersom det är den mest korrekta metoden att redovisa. Jämförbarheten mellan klubbarna gynnas om alla hanterar sign-on på samma sätt i redovisningen. Revisor 3 ser även att SvFF påverkar klubbarna till att redovisa sign-on på samma sätt och syftar på fall där klubbar valt att periodisera sign-on.

Vid fall där spelare blir skadade under en längre tid anser Revisor 1 och 3, att nedskrivningsprövning bör göras. Detta för att en spelare inte kan bidra till sportsliga framgångar då, men ändå får vara upptagen i balansräkningen. Dessutom är inte en skadad spelare attraktiv på spelarmarknaden för vidareförsäljning. I sådana fall framgår inte en rättvisande bild av de immateriella tillgångarna. Revisor 2 ser flera svårigheter i när och hur en spelare ska skrivas ned. Det är svårt att avgöra vilken metod som är den mest rättvisande, menar revisorn.

Verkligt värde för redovisning av fotbollsspelare är inte tillförlitligt och svårt att tillämpa i praktiken. Detta eftersom det inte finns någon aktiv marknad för fotbollsspelare, anser revisorerna. Revisor 1 menar att en spelares redovisade värde kommer att skilja sig från marknadsvärdet, då det i högsta grad baseras på subjektivitet. Revisor 2 instämmer och ställer sig frågandes till vad som krävs för en omvärdering och hur ofta detta ska göras.

Slutligen diskuterade Revisor 2 kring ett nytt fenomen som uppstått vid fotbollsspelares kontraktsförhandlingar. En så kallad *Sign-off*, där det avtalas om en summa som ska betalas ut efter kontraktstiden alternativt blir summan avsatt till spelarens pension. SvFF:s elitlicens har inga regler för denna typ av betalning.

5. Analys

5.1 Fotbollsspelare i finansiella rapporter

5.1.1 Redovisningsmetod

Elitlicensen tillåter klubbar att antingen aktivera spelarförvärv i balansräkning som en immateriell tillgång eller kostnadsföra direkt (SvFF, 2017). Enligt RR 15 och IAS 38 kan en immateriell tillgång endast aktiveras i balansräkning om tillgången är en resurs som föreningen har kontroll över samt att den förväntas ge framtida ekonomiska fördelar. Vidare anges att kontroll vanligtvis grundar sig på legala rättigheter. Revisor 2 menar att spelarrättigheten som tillåts att aktiveras, uppfyller kontrollkriteriet då denna baseras på en legal rättighet. Rättigheten begränsar spelarens tjänster och ekonomiska fördelar till klubben under kontraktstiden. Dessutom krävs det att anskaffningsvärdet kan beräknas tillförlitligt, vilket kan göras utan större svårigheter då det finns en överenskommen köpeskilling. Däremot kan det bli svårt att tillförlitligt fastställa ett anskaffningsvärde i fall där två klubbar byter spelare sinsemellan.

5.1.2 Anskaffningsvärde

SvFF:s elitlicens anger att anskaffningsvärdet vid spelarförvärv ska utgöras av transferbelopp, tränings-/utbildningsersättning och solidaritetsersättning. Övriga kostnader såsom tillkommande utgifter och agentkostnader får inte ingå. Dessa ska kostnadsföras när de uppstår. Detta är inte helt förenligt med RR 15 samt IAS 38 som anger anskaffningsvärde som det som betalats och andra eventuella utgifter som krävs för att kunna utnyttja tillgången. Det här kan tolkas som att även agentarvoden och sign-on ska ingå i anskaffningsvärdet, då dessa krävs för att kontraktera en spelare. Johansson delar SvFF:s mening och anser att kostnader för agenter och scouting inte ska ingå i anskaffningsvärdet, då dessa inte är direkt hänförliga till anskaffningsvärdet. Berggren däremot ser dock att agentarvoden och sign-on ska ingå i anskaffningsvärdet för en mer rättvisande bild.

De intervjuade revisorerna anser att SvFF:s syn på anskaffningsvärde är rimlig. Dock menar en av revisorerna att även villkorade tilläggskostnader ska ingå i anskaffningsvärdet. RR 15 anger att två kriterier måste uppfyllas för att detta ska vara möjligt. Ena kriteriet utgörs av att utgifterna ska kunna beräknas och hänföras tillförlitligt till tillgången. Dessa kostnader kan härledas och beräknas genom spelarens kontrakt, då det vanligtvis är avtalat i specifika belopp. Däremot blir detsvårt att motivera att dessa utgifter sannolikt kommer att medföra att

spelarens framtida ekonomiska fördelar överstiger klubbens ursprungliga bedömning. Därmed fallerar revisorns argument på det andra kriteriet och SvFF:s reglering kan anses vara korrekt.

5.1.3 Sign-on

Sign-on är en engångskostnad som ska redovisas i resultaträkningen enligt SvFF:s regelverk. Som ovan nämnts, kan detta i enlighet med RR 15 och IAS 38 ses som en eventuell utgift som krävs för att nyttja tillgången, och kan därmed ingå i anskaffningsvärdet. Johansson argumenterar både för att kostnadsföra den direkt samt hänföra den till anskaffningsvärdet. För att aktivering av sign-on ska tillåtas krävs att utbetalningen fördelas över kontraktstiden. Om den endast betalas ut vid påskrivandet, ska den kostnadsföras menar Johansson. Berggren däremot ser i likhet med RR 15 och IAS 38, att sign-on kan ingå i det balanserade anskaffningsvärdet. I dagsläget hanterar Djurgården IF sign-on som en lönekostnad som klubben periodiserar. Bohman instämmer att sign-on är en lönekostnad, dock anser han att den ska kostnadsföras direkt. Enligt Skatteverket är Djurgårdens periodisering korrekt då klubben drivs som ett IdrottsAB. Även BK Häckens tillvägagångssätt kan ses som korrekt om klubben är en ideell förening utan skatteskyldighet.

Två av de intervjuade revisorerna argumenterade för olika tillvägagångssätt för redovisning av sign-on. Där den ena höll med SvFF och menade att kostnadsföring av sign-on, är den korrekta redovisningsmässiga metoden. Den andra revisorn tolkade att en kostnadsföring strider mot grundläggande redovisningsprinciper.

Huruvida sign-on ses som en lönekostnad eller anskaffningskostnad, kan det argumenteras för att denna ska synas i balansräkningen. SvFF samt flera av respondenterna menar att sign-on är en lönekostnad, då bör denna periodiseras om det rör sig om flera årliga utbetalningar i enlighet med matchningsprincipen. Däremot kan Skatteverkets mening att sign-on alltid ska periodiseras, upplevas som felaktig. I fall där det endast är en engångsbetalning som föreligger ger kostnadsföring ett bättre återgivande av den faktiska transaktionen.

5.1.4 Egna produkter och kontraktslösa

IRR 15 och IAS 38 krävs det att en tillgångs anskaffningsvärde ska kunna beräknas tillförlitligt för aktivering i balansräkningen. Vid ett externt förvärv av en tillgång, kan anskaffningsvärdet fastställas tillförlitligt då köpeskillingen oftast består av kontanter. Denna riktlinje följer även SvFF:s regelverk då den inte tillåter aktivering av egna produkter och värvning av kontraktslösa spelare. Samtliga respondenter anser att denna hantering av egna produkter är korrekt. Respondenternas svar angående aktivering av egna produkter präglades

av ett försiktighetstänk. Där de menade att en tillförlitligvärdering av de hänförliga kostnaderna en klubb haft för en egen produkt är svåra att fastställa. Detta får medhåll i RR 15 och IAS 38, där det uttrycks att det kan vara svårt att tillförlitligt fastställa ett värde på internt upparbetade immateriella tillgångar. Således blir det korrekt att inte aktivera egna produkter.

Angående kontraktslösa spelare resonerar respondenterna likartat som för egna produkter och ställer sig frågade till hur en tillförlitlig värdering ska ske. Med undantag från två revisorer som tycker att kontraktslösa spelare bör synas i balansräkningen, för att spegla klubbens tillgångar mer rättvist. Den ena revisorn anser att sign-on rimligen kan ses som anskaffningsvärde för en kontraktslös spelare. Om detta anses vara en utgift som krävs för att få registrera spelarens rättigheter, skulle det kunna tänkas vara möjligt att aktivera en kontraktslös spelare som en tillgång. Den andra revisorn diskuterade kring att lönekostnaden skulle kunna utgöra anskaffningsvärdet, detta stöds emellertid inte i RR 15. Lönekostnader kan ses som anskaffningsvärde vid utveckling av internt upparbetade immateriella tillgångar vilket dock inte är fallet då det rör sig om externa kontraktslösa spelare som ansluter till en klubb.

5.1.5 Avskrivningar

Vid aktivering av en spelarrättighet anger SvFF att tillgången ska skrivas av linjärt över kontraktstiden. Detta skiljer sig från RR 15 och IAS 38 som även tillåter degressiv och produktionsbaserad avskrivning, om det går att återspegla tillgångens förbrukning tillförlitligt. Sahlström motiverar avskrivningsmöjligheten med att klubbar ska stabilisera det egna kapitalet och ekonomin överlag. Om klubbarna tillåts att skriva av spelarrättigheter, belastas det egna kapitalet inte i allt för hög grad då klubbar undviker stora engångskostnader. Detta resonemang stöds även av redovisningens matchningsprincip.

5.1.6 Uppskrivning och nedskrivning

ÅRL tillåter endast uppskrivning av materiella tillgångar, vilket inte är aktuellt för en spelarrättighet. Uppskrivning behandlas inte i RR 15, medan IAS 38 tillåter en redovisning av verkligt värde (omvärderingsmetoden) då en aktiv marknad är tillgänglig. SvFF:s regelverk följer ÅRL oavkortat och tillåter därmed inte uppskrivning av spelarvärden. Sahlström menar att det dessutom inte finns en aktiv marknad för fotbollspelare. Även övriga respondenter anser det rimligt att uppskrivning av spelare inte tillåts. Värderingen skulle grunda sig till stor del av subjektiva bedömningar, i brist på en aktiv marknad.

Enligt SvFF ska nedskrivningsprövningar göras varje år för en spelare samt vid behov, där återvinningsvärdet jämförs med det bokförda värdet. Detta stämmer överens med ÅRL, RR 17 och IAS 36. Dock anger de två sista regelverken indikationer som ska ligga till grund för en nedskrivning, vilket inte förekommer i Elitlicensen. I praktiken speglas denna ovisshet mellan respondenterna. I Djurgården värderas hela spelartruppens balanserade värde tillsammans vid nedskrivningsprövningar. Detta är i motsats till vad SvFF:s regelverk förespråkar nämligen att göra detta individuellt för varje spelare. Denna metod kan vara tillåten enligt RR 17 och IAS 36, om hela spelartruppen ses om en kassagenererande enhet.

De intervjuade revisorerna menar att långtidsskador kan ses som indikation för en värdeminskning. En konstaterad långtidsskadad spelare bör skrivas ner då återvinningsvärdet kan antas understiga det balanserade värdet. Däremot medger en revisor att det uppstår flera svårigheter i bedömningar om en nedskrivning ska göras och till vilket värde.

Det går att argumentera för att en långtidsskadad spelare ska skrivas ned helt och återföras om spelaren blir skadefri. Andledningen är att spelaren kan anses sakna ett återvinningsvärde. I enlighet med Sahlströms mening angående avsaknad av en aktiv marknad för fotbollsspelare, existerar inte ett nettoförsäljningsvärde då detta inte går att uppskatta tillförlitligt. Även Bohman och Johansson håller med om detta och menar att en spelares försäljningsvärde endast existerar vid en faktisk försäljning. Då blir nyttjandevärdet avgörande, dock är detta lika med noll under perioden spelaren inte kan bidra till ekonomiska fördelar för klubben.

5.2 Redovisningens kvalitativa egenskaper och rättvisande bild

5.2.1 Rättvisande bild

I ÅRL anges det att en organisations finansiella rapporter ska återspegla en rättvisande bild av dess finansiella ställning och resultat. IAS 1 fastställer vidare att det krävs ett korrekt återgivande av transaktioners effekter, andra händelser och förhållanden för att uppnå en rättvisande bild. Dessa ska återges enligt de definitioner av och redovisningsvillkor för tillgångar, skulder, intäkter och kostnader som framställs i föreställningsramen.

De flesta av respondenter menar att aktivering av spelarförvärv ger en rättvisande bild av klubbens finansiella ställning då intäkter och kostnader matchas under rätt period. Johansson i Östersund och Bohman i Häcken anser däremot att kostnadsföring ger den mest rättvisande bilden. Det finns flera orsaker till att Johansson inte anser att aktivering återger händelser och andra förhållandens effekter korrekt. Ett exempel är att värdet på en fotbollsspelare kan

fluktuera likt en aktie vilket kan leda till en missvisande bild av tillgången. Likadant är det i fall där aktiverade spelare inte är tillgängliga för spel av diverse anledningar, såsom avstängningar och skador. Bohman instämmer med Johansson och menar att rättvisande bild alltid kan diskuteras, oavsett om en klubb väljer att aktivera spelarvärden eller inte. Enligt Marton et al. (2016) ska rapporterna vara en grund för användare av årsredovisning att uppskatta ett värde för klubben vilket, försvåras i sådana fall som Johansson och Bohmannämner. Då spelarrättigheter anses uppfylla definitionen för en immateriell tillgång, kan det tolkas enligt IAS 1 att aktivering av spelarförvärv leder till bättre återgivande av klubbars tillgångar. Samtidigt tillåter SvFF klubbar att kostnadsföra sina spelarförvärv, såsom i BK Häcken och Östersund FK. Detta är inom ramen av de befintliga redovisningsvillkoren för ett korrekt återgivande. Därmed uppnås en rättvisande bild, oavsett vilken av metoderna i SvFF:s regelverk klubbar väljer att tillämpa, enligt IAS 1.

5.2.2 Jämförbarhet

Sahlström menar på att SvFF:s regelverk fokuserar på att stärka klubbarnas egna kapital utan att ta hänsyn till jämförbarheten mellan klubbarna. För att jämförbarhet ska vara möjlig förutsätter att det lika händelser i fotbollsklubbar redovisas på samma sätt. Enligt Marton et al. (2016) uppstår problematik när organisationer använder olika metoder i redovisningen. När SvFF tillåter klubbar att redovisa spelarförvärv på två olika sätt, tydliggörs detta problem. Däremot ansåg en av de intervjuade revisorerna att SvFF bör råda klubbar till att hantera likadana händelser på samma sätt i redovisningen, för att öka jämförbarheten. En jämförelse mellan två klubbar som valt att redovisa på olika sätt bidrar till att stora skillnader balansräkningarna uppstår, trots att den ekonomiska ställningen kan vara likartad. En sådan jämförelse kan göra det svårt för utomstående att uppskatta värdet på klubbarna, vid beslutsfattande. Även den interna jämförelsen för en klubs tillgångar med asveende på spelarrättigheter som kostnadsförs, försvåras då det blir svårt att jämföra mellan perioder. Med fokus på jämförbarhet bör alla klubbar i Allsvenskan välja att aktivera sina spelarrättigheter för att uppnå bästa möjliga underlag för jämförelser mellan klubbar och över tid.

6. Slutsats

Studiens syfte var att granska varför klubbar i Allsvenskan väljer att redovisa sina spelare på olika sätt med fokus på vilken metod som anses ge den mest rättvisande bilden. Vidare undersöks hur revisor resonerar kring redovisning av spelarrättigheter och dess förenlighet med rättvisande bild.

Varför redovisar allsvenska klubbar fotbollspelare i de finansiella rapporterna på olika sätt och hur motiverar dessa sitt val?

För att kunna besvara studiens första frågeställning var det av intresse för författarna att undersöka vilka intressenter som möjligtvis kan påverka redovisningen i allsvenska klubbar. Delvis kan det anses att SvFF påverkar redovisningen i klubbarna med det menas att grundkravet för elitlicensering, ett positivt eget kapital, främst ligger i fokus när klubbar upprätthåller en årsredovisning. Emellertid får klubbar själva välja hur spelarrättigheter ska redovisas. SvFF tillåter allsvenska klubbar att redovisa på två olika sätt för att klara ekonomikraven som ställs. Motivering av vald metod varierar beroende på vad klubbarna uppfattar som rättvisande bild. I Allsvenskan är det endast två klubbar som valt att inte aktivera sina spelarrättigheter, Östersund FK och BK Häcken.

I BK Häcken och Östersund FK lyder resonemanget att kostnadsföring direkt av spelarköp ger den mest rättvisande bilden då ett spelarvärde kan fluktueras. Anledningen till detta kan bero på önskan av en mer försiktigare redovisning. I Östersunds fall har klubben tidigare haft ekonomiska bekymmer under perioden då de aktiverat spelarrättigheter. Vilket bidragit till en skepticism till aktivering av spelarrättigheter. Klubbens värvningar utgörs av lägre belopp och kontraktslösa spelare, likadant är det i BK Häcken vad gäller värvningar.

Vi ställer oss frågande till hur Östersund och Häcken resonerat om klubbarna istället värvade dyrare spelare och allt oftare. Häcken hävdar att det inte skulle ändra deras uppfattning. Däremot kan det tänkas att sådana omständigheter skulle leda till en aktivering av spelarrättigheter i Östersunds fall, då ekonomin inte är lika stark som i Häcken.

Djurgården däremot har valt att aktivera sina spelarförvärv sedan revisorer övertygat klubben om att aktivering ger en mest rättvisande bild. Även övriga klubbar i Allsvenskan har valt att balansera spelarvärden. Vi tror inte att det handlar om att periodisera kostnaden för att uppnå en rättvisande, utan att det underlättar att uppvisa ett positivt eget kapital då detta är vitalt för

att undvika degradering i seriesystemet. Djurgården redovisar anskaffningsvärdet i enlighet med SvFF:s regelverk. Dock har de valt att även periodisera sign-on som en förutbetalad kostnad. Troligtvis görs detta för att undvika stora engångskostnader som belastar resultatet. Detta kan tyckas rimligt även i de fall det rör sig om en engångskostnad då det är en kostnad som krävs för att erhålla en spelarrättighet.

Både aktivering och kostnadsföring av spelarförvärv bör anses leda till att en rättvisande bild uppnås, då båda är tillåtna som redovisningsmetoder. Däremot skiljer sig argumentationen mellan klubbarna, som valt olika metoder, för vad som är en rättvisande bild.

Hur resonerar revisorer kring SvFF:s regelverk för redovisning av spelarrättigheter i förhållande till rättvisande bild?

Samtliga revisorer som medverkat i studien anser att en rättvisande bild uppnås bäst genom aktivering av spelarrättigheter, där kostnader och intäkter matchas under rätt period. Dessutom anses detta bidra till ökad jämförbarhet mellan klubbar och gör det tydligare för intressenterna att se det redovisade värdet på fotbollspelare.

Därtill råder det konsensus mellan revisorerna och SvFF att inte tillåta aktivering av egna produkter, med anledningen att kostnaderna inte kan hänföras tillförlitligt till en specifik spelare. En aktivering av egna produkter anses inte vara förenligt med en rättvisande bild. En revisor vill se en upplysning i not om värdefulla egna produkter, men utan att redovisas i balansräkningen, för att en mer rättvisande bild ska återges. Endast en av revisorerna anser att förvärv av kontraktslösa spelare inte ska tas upp i balansräkningen. Övriga revisorer menar att sådana förvärv ska aktiveras på något sätt för att återspegla en rättvisande bild av klubbens tillgångar.

Två revisorer tycker inte att en kostnadsföring av sign-on ger en rättvisande bild, då de vill se en periodisering av denna för ett mer korrekt återgivande eftersom ett spelarkontrakt normalt sträcker sig över flera år. Den tredje revisorn delar SvFF:s mening och anser att sign-on ska kostnadsföras direkt då detta är mest rättvisande och samtidigt ökar jämförbarheten om alla klubbar gör likadant. Vi anser att sign-on bör kunna periodiseras för att ge en rättvisande bild. Vid spelarförvärv ska detta utgöra en del av anskaffningsvärdet då sign-on krävs för att få spelaren att skriva på kontrakt. Sign-on som utbetalas vid kontraktsförlängning ska inte läggas till anskaffningsvärdet då detta inte nödvändigtvis innebär att spelarens ekonomiska fördelar

kommer att överstiga de ursprungliga. Därför anser vi att sign-on vid kontraktsförlängning kan periodiseras som en förutbetalad lönekostnad likt Djurgården IF:s hantering.

Revisorerna anser att nedskrivningar bör göras vid en värdeminskning, för att ge en rättvisande bild av det aktuella värdet för spelarrättigheter. En revisor menar att det är svårt att fastställa när och till vilket belopp en nedskrivning ska göras. De andra revisorerna tycker att spelarvärdet för en spelare ska skrivas ned vid långtidsskada så det motsvarar ett återvinningsvärde. Detta anser vi är ett rimligt resonemang som bidrar till en faktisk överensstämmelse av spelarrättigheten då detta med största sannolikhet påverkar återvinningsvärdet.

Värdering till verkligt värde bidrar inte till en mer rättvisande bild enligt revisorerna, då det saknas en aktiv marknad och därför skulle sådana värderingar baseras på subjektiva bedömningar. Vi instämmer med revisorerna och ser inte att det är möjligt att värdera spelare till verkligt värde. Detta eftersom värderingar skulle se olika ut både i och utanför Sverige och styrs av bland annat behov och ekonomisk kapacitet.

6.1 Egna reflektioner

Vi har med denna studie kommit i underfund med hur förbundet, klubbar och revisorer resonerar kring redovisningsfrågor i Allsvenskan. Innan studien var vi övertygade om att kostnadsföring av nyförvärv var felaktigt enligt matchningsprincipen och inte förenligt med rättvisande bild. Under studiens gång har vi dock fått stor förståelse för klubbar som gör detta då det kan råda stor osäkerhet kring fotbollsspelares framtida prestationer. En allvarlig skada kan leda till en tidig avslutad karriär, utöver det finns det fler omständigheter som kan leda till att de framtida prestationerna inte blir som förväntat. Såsom svårigheter till att anpassa sig till en ny miljö, spel filosofi och klimat. Dessutom kan det inte säkerställas att en spelare kommer att prestera som i tidigare klubb då fotboll är en lagsport där elva spelare är beroende av varandras prestationer.

I redovisningsfrågor är argumentationen bakom vald redovisningsmetod viktig när regler och rekommendationer går att tolka olika. Vi har sett tendenser till detta rörande sign-on, då det går att argumentera för att denna kan ses som en del av anskaffningskostnaden och en lönekostnad.

För att läsare av klubbarnas årsredovisningar ska få en så rättvisande bild som möjligt, tycker vi att även BK Häcken och Östersund FK bör aktivera sina spelarrättigheter. Det skulle göra det möjligt för användarna att jämföra samtliga klubbars spelarvärde både över tid och mellan klubbar. Dessutom finns större dolda värden i Häcken och Östersund som skulle göras synliga för utomstående om klubbarna aktiverade spelarrättigheter.

6.2 Förslag på vidare studier

Under studiens gång har fler tänkvärda aspekter för vidare forskning uppmärksammats. Det kan vara av intresse att undersöka närmare hur SvFF resonerat kring framställandet av reglerna för sign-on. Då flertalet av våra respondenter anser att det finns underlag för ändring av dessa regler som även är i motstridighet med Skatteverkets linje. Därtill har en ny typ av kontraktbonus börjat uppstå i fotbollssammanhang nämligen ett så kallat *sign-off* där spelare får betalning vid kontraktets slut, detta är inte i dagsläget reglerat i SvFF:s regelverk.

Svenska Fotbollsförbundet och ÅRL tillåter inte uppskrivning av spelarrättigheter medan de företag som följer IFRS i sin helhet tillåts att värdera immateriella tillgångar till verkligt värde, med omvärderingsmetoden. Det skulle vara av intresse att granska om börsnoterade fotbollsklubbar i andra länder som Italien, Spanien, England och Tyskland tillämpar denna metod samt om det är förenligt med de inhemska fotbollsförbundens och UEFA:s regler för redovisning.

Källor

- Bryman, A., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, Liber
- Deegan, C. & Unerman, J. (2005) *Financial Accounting Theory: First European Edition*, McGraw-Hill Education.
- Deloitte (2018), *Deloitte Football Money League 2018*.
Tillgänglig: <https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/sports-business-group/articles/deloitte-football-money-league.html>
- *Fars samlingsvolym 2017*. Redovisning. (2017). Stockholm: Far Akademi
- Freeman & Reed, (1983) "Stockholders and stakeholders: A new perspective on Corporate Governance", *California management review*, vol. 25 No 3, s. 88-108
- Frick, B. (2007). *The Football Players Labor Market: Empirical Evidence from the Major European Leagues*. *Scottish Journal of Political Economy*, 54 (3), 422- 446.
- Gazzola, P. & Amelio, S. (2016). *Impairment Test in the Football Team Financial Reports*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 220, 105-114.
- *IFRS-volymen 2017* (2017). Stockholm: FAR
- Johansson, C., Johansson, R., Marton, J., Pautsch, G. (2004), *Externredovisning*, Bonnier Utbildning AB, Stockholm.
- Kanyinda, A., Bouteiller, C., & Karyotis, C. (2012). *Human capital: Assessing the financial value of football players on the basis of real options theory*. *Investment Management and Financial Innovations*, 9(4), 27-37.
- Kiefer, Stephanie. (2014). *The impact of the Euro 2012 on popularity and market value of football players*. *International Journal of Sport Finance*, 9(2), 95-110.
- Ljungdahl, F. (1999). *Utveckling av miljöredovisning i svenska börsbolag: Praxis, begrepp, orsaker*. Lund: Lund Univ. Press.
- Marcén, M. (2016). *The Bosman ruling and the presence of native football players in their home league the Spanish case*. *European Journal of Law and Economics*, 42(2), 209-235.
- Marton, J., Pettersson, A., & Lundqvist, P. (2016). *IFRS - I teori och praktik*. Stockholm: Sanoma Utbildning.
- Michie, J., & Verma, S. (1999). *Is Paul Ince an asset or a liability*. In C. Oughton (Ed.), *A Game of Two Halves? : The Business of Football* (pp. 139-167). Edinburgh: Mainstream Pub.

- Redovisningsrådets rekommendation RR 15
<http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/redovisningsradets-rekommendationer/RR/RR15.pdf>
- Rohde, M. Breuer, C. (2016). *Europe's Elite Football: Financial Growth, Sporting Success, Transfer investment, and Private Majority Investors*. International Journal of Financial Studies, 4(2), s. 1-20
- Rowbottom, N. (2002). *THE APPLICATION OF INTANGIBLE ASSET ACCOUNTING AND DISCRETIONARY POLICY CHOICES IN THE UK FOOTBALL INDUSTRY*. The British Accounting Review, 34(4), 335-355.
- Pavlovic, V., Milacic, S. & Ljumovic, I., 2014. Controversies about the Accounting Treatment of Transfer Fee in the Football Industry. *Management - Journal for theory and practice of management*, 19(70), pp.17–24.
- Shareef, F., & Davey, H. (2005). *Accounting for intellectual capital: Evidence from listed English football clubs*. Journal of Applied Accounting Research, 7(3), 78-116.
- Smith, D. (2006). Redovisningens språk. 3., rev. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Svenska Fotbollsförbundet (2017), *Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier*. Tillgänglig:
http://svenskfotboll.se/ImageVault/Images/id_9814/scope_0/ImageVaultHandler.aspx
- Yasar, N.N., Isik, M., & Calisir, F. (2015). *Intellectual capital efficiency: the case of football clubs*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 207, 354-362.

Bilaga 1 - Intervjufrågor

Frågor till fotbollsklubbar

- Vilken associationsform har klubben, och har detta en påverkan på val av redovisningsmetod av fotbollsspelare?
- Vilket regelverk använder ni er av vid redovisning?
- Varför har ni valt att aktivera alternativt kostnadsföra spelare i er redovisning?
- Hur ser ni på SvFF:s regelverk? Anser ni att SvFF:s regler för redovisning av fotbollsspelare är förenligt med rättvisande bild?
- Hur ska redovisning av fotbollsspelare i de finansiella rapporterna se ut, enligt er mening för att uppnå den mest rättvisande bilden av klubbens ekonomiska ställning?
- Vilka kostnader anser ni ska ingå i anskaffningsvärdet?
- Hur ser ni på elitlicensens regler för värvningar av kontraktlösa spelare (Bosman) och egna produkter? Hur tycker ni att dessa ska hanteras för att ge en rättvisande bild?
- Hur ser ni på att sign-on inte får aktiveras? Hur tycker ni att detta ska hanteras för att ge en rättvisande bild?
- Hur påverkar en kontraktsförlängning er redovisning? Hur anser ni att en sådan ska redovisas för att uppnå rättvisande bild?
- Hur ser nedskrivningsprövningar ut i klubben och vad ligger till grund för en eventuell nedskrivning?

Frågor till revisorer

- Påverkar intressenter fotbollsklubbars redovisningsmetod?
- Hur ser ni på SvFF:s regelverk? Anser ni att SvFF:s regler för redovisning av fotbollsspelare är förenligt med rättvisande bild?
- Implementeras redovisningens kvalitativa egenskaper i Fotbollsklubbars rapporter med nu gällande regler?
- Hur ska redovisning av fotbollsspelare i de finansiella rapporterna se ut, enligt er mening, för att uppnå den mest rättvisande bilden av klubbens ekonomiska ställning? Varför tror du klubbar väljer att kostnadsföra direkt?
- Vilka kostnader anser ni ska ingå i anskaffningsvärdet?
- Hur ser ni på elitlicensens regler för värvningar av kontraktlösa spelare (Bosman) och egna produkter? Hur tycker ni att dessa ska hanteras för att ge en rättvisande bild?

- Hur ser ni på att sign-on inte får aktiveras? Hur tycker ni att detta ska hanteras för att ge en rättvisande bild?
- Hur påverkar en kontraktsförlängning er redovisning? Hur anser ni att en sådan ska redovisas för att uppnå rättvisande bild?
- Skulle det bli en mer rättvis jämförelse mellan klubbarna om spelarna kunde värderas till någon form av verkligt värde?

Frågor till SvFF

- Hur gick tankarna när ni tog fram de nuvarande ekonomikraven, specifikt redovisning av fotbollsspelare?
- Varför ges klubbar möjlighet att redovisa spelare på två olika sätt med tanke på strävan efter att öka jämförbarhet i årsrapporter?
- Vilket av de två möjliga sätten att redovisa en spelare, finner du, ger den mest rättvisande bilden av en fotbollsklubb och varför?
- Finns det någon alternativ redovisningsmetod där även egna talanger och kontraktslösa spelare skulle kunna aktiveras på ett tillförlitligt sätt i balansräkningen?
- Vilka konsekvenser har införandet av elitlicensens ekonomiska krav gett?
- Vilka ändringar/tillägg skulle du sett i redovisning av fotbollsspelare för att uppnå ännu mer rättvisande bild?

Bilaga 2 – Elitlicensens ekonomkriterier

A-kriterier

- Varje förening ska ha minst en godkänd eller auktoriserad revisor.
- Räkenskapsår och verksamhetsår ska följa kalenderår.
- Senast den 16 mars ska den av styrelsen och revisorerna samt årsmötet godkända och underskrivna årsredovisningen, inklusive förvaltningsberättelsen, samt revisionsberättelsen finnas Licensnämnden tillhanda. I de fall verksamhet finns i olika juridiska former, ska såväl koncernens som de olika juridiska personernas årsredovisningar inrapporteras.
- Föreningarna får inte ha negativt eget kapital i årsredovisningen per den 31 december. Förening med negativt eget kapital den 31 december ska senast den 31 mars nästföljande år till Licensnämnden ge in en handlingsplan som beskriver hur föreningen under innevarande kalenderår ska eliminera det negativa egna kapitalet. Om Licensnämnden bedömer handlingsplanen som orealistisk eller om föreningen själv anger att det är omöjligt att eliminera det negativa egna kapitalet vid årets slut, ska föreningen senast den 1 oktober till Licensnämnden avlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti samma år som inte visar negativt eget kapital. Detta bokslut ska vara undertecknat av styrelse och granskat av minst en auktoriserad eller godkänd revisor. Förening som har negativt eget kapital den 31 december det år som man arbetat under handlingsplan ska senast den 1 oktober nästkommande år till Licensnämnden avlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti. Detta bokslut ska vara undertecknat av styrelse och granskat av minst en auktoriserad eller 4 godkänd revisor. De föreningar som ska lämna in ett periodiserat bokslut, enligt ovan, ska även lämna in en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under det återstående kalenderåret. Förening som uppfyllt eget kapitalkriteriet genom periodiserat bokslut per den 31 augusti och senare under samma år redovisat negativt eget kapital per den 31 december ska vid nästa års licensprövning, utöver krav att ett periodiserat bokslut ska upprättas per den 31 augusti som visar noll eller positivt eget kapital och att likviditetsplan visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året, visa en prognos för helårsbokslutet per den 31 december som vid inte orealistiska antaganden visar att det egna kapitalet inte är negativt.

- Per den 31 augusti gäller följande. Förening får inte ha några klara och förfallna skulder, inklusive tjänstepensionsbetalningar, till professionell spelare och, i förekommande fall, till klubbdirektör, ekonomichef, medicansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, SLO-ansvarig, ansvarig för tillträde till arenan mm för funktionsnedsatta, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag eller ungdomsansvarig, och inte heller några klara och förfallna skulder avseende skatt eller arbetsgivaravgift. Förening får inte heller ha någon klar och förfallen skuld på betydande belopp, som inte kan kvittas mot klar och förfallen fordran, till annan medlemsförening eller utländska klubb avseende spelarövergång. Förening får inte ha en klar och förfallen skuld på betydande belopp till SvFF eller SDF, som inte kan kvittas enligt 11 § i SvFF:s stadgar. Att ovan skulder inte föreligger ska styrkas genom ett skriftligt intyg, underskrivet av såväl föreningsstyrelse som föreningens revisor/revisorer. Intyget ska vara Licensnämnden till handa senast den 1 oktober. En skuld anses vara förfallen när förfalldagen passerats och skulden inte reglerats. En skuld anses vara klar när den inte är tvistig. Med betydande belopp avses sammantaget två prisbasbelopp.

- Senast den 1 oktober ska det av styrelsen undertecknade intyg, avseende föreningens ekonomiska förutsättningar att fortsätta driva verksamheten under hela nästkommande år, vara Licensnämnden tillhanda.

B-kriterier

- Senast den 31 mars ska den av SvFF fastställda ekonomirapporten avseende det gångna verksamhets- och räkenskapsåret vara SvFF tillhanda.

- Räkenskaperna ska följa en av Förbundsstyrelsen föreskriven kontoplan